

नमोस्तु ते । एवमुक्त्यर्थं तां दद्याद्वाङ्मनाय सुदुस्मिने ।
पेहसु दत्त्वा सुसदा सोपधानां नयेदुष्टहम् विप्रवर्त्यस्य
भूयः । हविष्यमेवं धरषष्ठोषमुक्ता तिष्ठेत्त्रुहं पेहद-
स्तत्त्व विप्रः । यः प्रपश्यति तां पेहं दीयमानां
नरोत्तम ! । सर्वपापविनिर्मुक्तः शिवसायुज्यतां व्रजेत् ।
पितृभिः पूर्वजैः सार्द्धं भविष्यद्भिश्च मानवः । विष्णु-
कोकं व्रजत्यागु वावदाहृतसंभवम् । य इदं शृणु
याद्वक्तृणा आशयेदापि मानवः । सर्वपापविशुद्धात्मा
विष्णुकोके महीयते” ।

नवपञ्चम पु० नव च नवमं च पञ्चमञ्च यत्न योगे । वरक-
न्ययोः विवाहाङ्गे राशिगूढभेदे । वरराशेः कन्याराश-
प्रेक्षया कन्याराशेच वरराशप्रेक्षया नवमत्वे पञ्चमत्वे वा-
ऽयं योगः । उपपन्नमण्डे १२५।१० दृश्यम् । “पाणिप-
होयदि भवेत्तवपञ्चमर्चे सन्तानहानिसत्तुतां सुनयो
वदन्ति” ज्योति०त० ।

नवपत्रिका स्त्री नवमिता पत्रिका । नवसु कदल्यादिषु
“कदली दाडिमी धान्यं हरिद्रा मानकं कचुः ।
वित्ताशोकौ जवली च विप्रिया नवपत्रिकाः” दुर्गा-
सप्तपूजापद्धतिः । तत्प्रवेशः ति०त० निर्णीतो यथा
ज्योतिषे “पूर्वाह्णे नवपत्रिका शुभकरी सर्वार्थसिद्धिप्रदा
आरोग्यं धनदा करोति विजयं चरुणी प्रवेशे शुभा ।
मध्याह्ने जनपीडनक्षयकरी संप्रामचोरावहा सा-
याह्ने बधवन्नादिकलहं सर्पक्षतं सर्वदा । सप्तम्यामस-
गायां यदि विंशति गृहं पत्रिका श्रीफलादग्रा राशः
सप्ताङ्गराज्यं जनसुखमखिलं हन्ति मूलातुरोधात् ।
तस्मात् सूर्योदयस्यां नरपतिशुभदां सप्तमीं प्राप्य
देवीम् भूपालो वेशयेत्तां सकलजनहितार्थं राज्यसर्वं
विहाय” । राज्यसर्जो मूला । “पत्नीप्रवेशनं राज्ञौ
विसर्गं वा करोति यः । तस्य राज्यविनाशः स्वाशा-
जाऽयविकलो भवेत्” ।

नवपद न० माताहृत्तृप्तभेदे “प्रथमसुपनयनरामकललितय
मङ्गिगण्येन सह दण्डमिति पदानि विप्रमाणि सञ्चिमु ।
यमपदे च पटपञ्चसप्तपटिकलमेतदातत एवं पञ्चपदानि
कुहदोहामये देहि । भुजगराजपिङ्गलमणित नवपद-
मेतदर्थेहि” ।

नवपाठक पु० पूर्वकालेति पा० कर्म० उभयोरपि विशेष-
ण्यत्वेऽपि एकस्य विशेष्यत्वे प्राप्ते पाठकस्यैव विशेष्यत्वनि-
श्चयेन परनिपातः । नवीनाध्यापके सि०कौ० ।

नवप्राशन न० नवस्य नवाक्षस्य प्राशनम् । नवाक्षभोजने
पारस्करगृह्यम् नवाक्षस्यन्दे दृश्यम् ।

नवफलिका स्त्री नवं फलं यस्याः कप् कापि स्यत इत्यम् ।
इदरजस्त्रायां नार्यां शन्यमात्रे च भेदि० ।

नवव(व)धू स्त्री कर्म० । नूतनपरिणीतायां स्त्रियां तस्याः
पितृष्टहात् भर्तृष्टहगमनं नववध्वागमनं तत्तत् विहित
नक्षत्रादि ज्यो०त० उक्तं यथा

दीपिकायां “स्त्रीसुहृद्वाचिषटाजसंयुतरवौ काले
विशुद्धे षट्पुं संत्यज्य प्रतिबोभगं शुभदिने स्वात्माप्रवेशो-
चिते । त्यक्त्वाहस्तु निरंशकं नववधूयात्माप्रवेशो
पतिः कुश्यादिकपुरादिषु प्रतिभगोर्नेच्छन्ति दोषं बुधाः ।
पैत्रामारे कुचकुसुमयोः सम्भवो वा यदि स्यात् काकः
शुद्धो न भवति यदा सम्मुखो वापि शुक्रः । मेघे कुक्षे
ऽङ्गिनि च न भवेत् भास्करश्चेत्तथापि स्वामी भद्रेऽङ्गिनि
नववधूं वेशयेन्मन्दिरं स्नम् । भर्तुर्गौचरयोभने दिनपतौ
नाक्षगते भागवे सूर्ये कीटपटाजगे शुभदिने पक्षे च
कथ्यते । हित्वा च प्रतिबोभगौ बुधसितौ जीवस्य शुद्धौ
तथा चानीता गुणशक्तिनी नववधूर्निर्त्योक्तवा भोदते ।
एकपक्षे चतुःशाले दुर्भिक्षे राष्ट्रविप्लवे । पतिना जीवसा-
नायाः परः शुक्रो न दुष्यति” । तथा “काश्यपेण वशि-
ष्ठेण भगवादिस्त्राङ्गिरःसुच । भरद्वाजेण वात्स्येण प्रति-
शुक्रो न दोष मांक्” । हिरागमनशब्देऽधिकं दृश्यम् ।
स्य विशेषः सुहृ० पी० घा० उक्तो यथा

“समाहिपञ्चाङ्गदिने विवाहाहूप्रवेशोऽष्टदिनान्तरात् ।
शुभः परस्तादिष्वभाह्दमासदिनेऽष्टाध्वषीत्यरतो यत्तेष्टम्” ।
“ध्रुवक्षिप्रस्तुत्रोत्तवसुपूलमवानिले । वधूप्रवेशः सस्तेतो
रिक्ताकारे बुधे परैः” सु० चि० ।

“तत्तत् वधूप्रवेशोनाम नूतनपरिणीतायाः कन्यायाः प्रथ-
मतः करिष्यमाणो भर्तृष्टहप्रवेशो वधूप्रवेशश्चद्विधाः ।
समाह्नीति विवाहाह्दिवहृदिवसादारभ्याष्टदिनानि
चोद्धयदिनानि तेषामन्तरात् समाहिपञ्चाङ्गदिने समदि-
नानि द्वितीयचतुर्थषष्ठाष्टमदशमद्वादशचतुर्दशषोडशसंख्य-
कानि विप्रममध्ये सप्तमपञ्चमनवमदिनानि तेषु वधूप्रवेशः
बध्वा नूतनपरिणीतायाः कन्याया भर्तृष्टहप्रवेशः शुभः
शुभफलप्रदः । यदाह नारदः “आरभ्योदाहृदिवशात् षष्ठे
वाप्यष्टमे दिने । वधूप्रवेशः सम्पत्त्यै दशमेष्य सप्ते दिने” ।
महादीनां समत्वादेव यद्यप्ये पुनस्तदुक्तिरतिप्रायस्त्वच्छब्द-
नार्थम् । ज्योतिर्निबन्धे तु विशेषः “वधूप्रवेशनं कार्श्यं